

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

МЕХАНИЗЪМ

за разпределение на средствата за субсидиране на превозвачи по автобусни линии от утвърдените транспортни схеми от квотата на Община Ветово по Програмата, одобрена с Решение № 288 на Министерския съвет от 9 април 2026 г.

(ПРОЕКТ)

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящият механизъм урежда начина на разпределение между допустимите превозвачи на средствата, предоставени на Община Ветово по Програмата, одобрена с РМС № 288/09.04.2026 г. и финансирана с РМС № 289/09.04.2026 г.
2. Средства се предоставят само за действително извършени превози по автобусни линии, допустими по Програмата и включени в действащите актове за възлагане на обществен превоз.
3. Не се допуска двойно субсидиране на един и същ пробег. Пробег, за който се предоставя субсидия по друг приложим ред, не се включва за субсидиране по Програмата, доколкото Програмата изключва такова финансиране.
4. Разпределението се извършва при принципите на равнопоставеност, прозрачност, проверимост на данните, еднакво третиране и недопускане на свръхкомпенсиране.
5. За един и същ отчетен период към всички допуснати превозвачи се прилагат едни и същи показатели, източници на информация, тежести и правила за изчисление.
6. Максималният кумулативен размер на средствата, които могат да бъдат предоставени на отделен превозвач към края на съответния отчетен период, не може да надвишава определения за него нетен финансов ефект по ред 7 на приложение № 2 към Програмата. При определяне на текущото плащане се отчитат всички вече изплатени на превозвача средства по Програмата. Когато вече изплатените средства са равни на или по-големи от текущия Нетен финансов ефект (НФЕ), ново плащане не се определя; при свръхкомпенсиране се прилага редът на Програмата.

II. ОТЧЕТНИ ДАННИ, ПРОВЕРКА И ДОПУСКАНЕ ДО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

7. Превозвачите представят в Община Ветово справките по приложения № 1 и № 2 към Програмата ежемесечно, с натрупване от началото на 2026 г. до края на съответния отчетен месец, не по-късно от 7-о число на месеца, следващ отчетния месец. Данните на всички превозвачи, участващи в едно разпределение, следва да бъдат за един и същ краен отчетен период.
8. За изчисляване на показателите се използват следните източници на данни: а) действително извършеният допустим пробег – от приложение № 1 към Програмата; б) приходите, разходите, декларираната загуба, разумната печалба и НФЕ – от редове 3–7 на приложение № 2; в) фиксираната редовна цена на билета – от действащата ценова тарифа, а дължината на маршрута – от утвърденото маршрутно разписание; г) планираните курсове – от утвърдените маршрутни разписания и календара на изпълнение, а реално изпълнените – от справките на превозвача, подлежащи на проверка чрез наличните контролни източници; д) вече изплатените средства – от счетоводната отчетност и платежните документи на Община Ветово.

9. Превозвач, който не представи справките по приложения № 1 и № 2 в срока по т. 7, не се включва в разпределението за съответния отчетен период и при това разпределение не му се предоставят средства. За първоначално непредставени в срок справки не се предоставя допълнителен срок.

10. Когато справките са представени в срока по т. 7, но при проверката им бъдат установени непълноти, неточности, аритметични несъответствия или липса на данни и документи, необходими за достоверното определяне на показателите, превозвачът се уведомява и му се предоставя срок от 3 работни дни от уведомяването за отстраняването им. При неотстраняването им в този срок превозвачът не се включва в разпределението за съответния отчетен период.

11. Непредставянето или неотстраняването на нередовности от един превозвач не пречат за разпределението между останалите превозвачи, които са представили пълни, точни и проверими данни.

12. Неучастието в конкретно разпределение не лишава превозвача от възможността да участва в следващо разпределение, когато представи пълни, точни и проверими кумулативни данни. В този случай средствата се определят по общия ред въз основа на актуалните кумулативни показатели, НФЕ, вече изплатените средства и наличния ресурс. Не възниква самостоятелно право на конкретна „пропусната“ сума за предходния период.

13. За първото разпределение след влизане в сила на механизма Кметът на Община Ветово определя с уведомление до превозвачите еднократен срок, не по-кратък от 3 работни дни, за представяне, допълване или уточняване на кумулативните справки към края на последния приключил отчетен месец.

III. ПОКАЗАТЕЛИ И ТЕЖЕСТИ

Общ принцип за изчисляване. Показателите П1–П4 се изчисляват с натрупване от 1 януари 2026 г. до края на съответния отчетен месец. При всяко следващо разпределение те се изчисляват отново въз основа на актуалните кумулативни данни, а не само въз основа на данните за последния месец.

14. **Показател за пробег (П1).** Показателят отчита действително извършения и доказан допустим пробег на превозвача, натрупан от 1 януари 2026 г. до края на съответния отчетен месец.

$$\text{П1} = \frac{\text{допустимият пробег на превозвача}}{\text{общият допустим пробег на всички участващи превозвачи}} \times 100$$

Тежест: 60%.

15. **Показател за реализирана загуба (П2).** Използва се положителната реализирана загуба от допустимата дейност, натрупана от 1 януари 2026 г. до края на съответния отчетен месец. Тя се проверява като разлика между общите разходи по ред 4 и общите приходи по ред 3 на приложение № 2. Когато разликата е нула или отрицателна, стойността за П2 е 0.

$$\text{П2} = \frac{\text{положителната реализирана загуба на превозвача}}{\text{общата положителна реализирана загуба на всички участващи превозвачи}} \times 100$$

Тежест: 20%.

16. **Показател за равнище на превозната цена (П3).** За целите на сравнението фиксираната редовна еднопосочна цена на билета за целия маршрут се привежда към цена за един пътничкилометър чрез разделяне на цената на билета на дължината на маршрута в едната посока. Получената стойност е единствено изчислителен коефициент за П3, а не тарифна ставка, прилагана от превозвача. При промяна на фиксираната цена линията се разглежда по отделни ценови подпериоди. При определяне на среднопретеглената приведена цена се използва допустимият пробег, натрупан от началото на годината до края на отчетния месец;

когато цената е променяна, всеки ценови подпериод се претегля с допустимия пробег, извършен през него.

Приведена цена на линията = фиксираната редовна цена за целия маршрут / дължината на маршрута в едната посока

Среднопретеглена приведена цена на превозвача = сборът от (приведена цена на всяка линия/подпериод × допустимия пробег по съответната линия/подпериод) / общия допустим пробег на превозвача

$P3 = (1 / \text{среднопретеглената приведена цена на превозвача}) / \text{сбора от } (1 / \text{среднопретеглената приведена цена на всеки участващ превозвач}) \times 100$

При определяне на P3 приведените цени не се групират в ценови диапазони, а се отчитат по действителния им размер. По-ниската приведена цена води до по-висок относителен резултат. Тежест: 10%.

17. Показател за експлоатационни условия (P4). Показателят отчита степента на изпълнение на възложените маршрутни разписания за периода от 1 януари 2026 г. до края на съответния отчетен месец. Планираните и реално изпълнените курсове се отчитат с натрупване за този период. Един курс е движението на автобуса в едната посока от началната до крайната спирка. Коефициентът се ограничава до 1, така че изпълнение над 100% да не носи допълнително предимство.

Коефициент на изпълнение на превозвача = $\min(1; \text{реално изпълнените курсове} / \text{планираните курсове})$

$P4 = \text{коефициентът на изпълнение на превозвача} / \text{сборът от коефициентите на изпълнение на всички участващи превозвачи} \times 100$

Тежест: 10%.

18. Ефективни тежести при обективно неизчислим показател. Когато за конкретен отчетен период даден показател обективно не може да бъде изчислен за нито един от допуснатите превозвачи поради нулева стойност на общия знаменател или друга математическа невъзможност, показателят не участва при определянето на крайния дял. Тежестта му се преразпределя пропорционално между останалите изчислими показатели, така че съотношението между първоначалните им тежести се запазва, а сборът на ефективните тежести е 100%. Липсата, непълнотата или недостоверността на данни за отделен превозвач не прави показателя обективно неизчислим; в този случай се прилагат правилата за допускане до разпределението.

Ефективна тежест на показателя = основната тежест на показателя / сборът от основните тежести на всички изчислими показатели × 100

IV. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КРАЙНИЯ ДЯЛ

19. За всеки допуснат превозвач се определя краен дял (Д) за съответния кумулативен отчетен период въз основа на показателите P1–P4, изчислени с натрупване от началото на годината:

$$D = 0,60 \times P1 + 0,20 \times P2 + 0,10 \times P3 + 0,10 \times P4$$

Крайният дял се формира от 60% показател за пробег, 20% показател за реализирана загуба, 10% показател за равнище на превозната цена и 10% показател за експлоатационни условия. Крайният дял не е постоянен за годината, а се преизчислява при всяко следващо разпределение според актуалните данни с натрупване.

20. Когато е приложено преразпределение по т. 18, във формулата се използват съответните ефективни тежести.

21. Сборът на крайните дялове на допуснатите до конкретното разпределение превозвачи е 100%. За временно недопуснат превозвач текущ краен дял не се изчислява.

V. ПЕРИОДИЧНО КУМУЛАТИВНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ, ВРЕМЕНЕН РЕЗЕРВ И ТЕКУЩО ПЛАЩАНЕ

Основен принцип на плащането. При всяко разпределение не се определя отделна субсидия само за последния отчетен месец. Въз основа на данните с натрупване от 1 януари 2026 г. до края на съответния отчетен месец се определя каква обща сума следва да се пада на всеки превозвач към този момент. От тази сума се приспадат всички средства, които вече са му изплатени по Програмата. За текущо плащане се определя само положителната разлика.

22. Кумулативният ресурс към датата на разпределението (КР) е по-ниската от: а) максималния размер на трансфера за Община Ветово по Програмата; и б) действително постъпилите по Програмата средства към същата дата.

23. При текущо разпределение, когато превозвач не е допуснат по т. 9 или т. 10, се формира временно неразпределен резерв. Референтният дял е крайният дял Д на превозвача от последния предходен отчетен период, за който всички превозвачи са участвали въз основа на пълни, точни и проверими данни. Когато такъв период няма или съставът на превозвачите е различен, референтният дял се определя според планирания годишен допустим пробег на съответния превозвач в общия планиран годишен допустим пробег. Временният резерв не представлява определена или дължима субсидия и не поражда право за получаването му.

$$\text{Теоретичен ВР}_i = \max(0; \text{КР} \times \text{референтен дял}_i - \text{вече изплатено}_i)$$

Общият размер на действителните временни резерви не може да надвишава фактически свободния ресурс след вече извършените плащания. Ако сборът на теоретичните резерви надвишава този свободен ресурс, резервите се намаляват пропорционално на теоретичните им размери.

24. Кумулативният ресурс за допуснатите превозвачи (КРД) се определя като КР, намален с вече изплатените средства на временно недопуснатите превозвачи и с действителния размер на временните резерви за тях.

25. За всеки допуснат превозвач се изчислява общата сума, която му се определя с натрупване от началото на годината до края на съответния отчетен период. Първоначално тя се определя като кумулативният ресурс за допуснатите превозвачи (КРД) се умножи по крайния дял Д на съответния превозвач. Когато полученият размер надвишава НФЕ, той се ограничава до НФЕ, а освободеният ресурс се преразпределя между останалите допуснати превозвачи с неизчерпан НФЕ пропорционално на крайните им дялове Д. Преразпределението се повтаря до изчерпване на КРД или до достигане на НФЕ на всички допуснати превозвачи. Полученият размер е Кумулативната разчетна сума (КРС) на превозвача.

26. Сумата за текущо доплащане (СТД) показва колко следва да се изплати на превозвача при конкретното разпределение след отчитане на всички предходни плащания по Програмата:

$$\text{СТД} = \text{КРС} - \text{общо изплатените до момента средства; когато разликата е отрицателна или равна на нула, СТД} = 0.$$

27. Наличният ресурс за текущо плащане (НР) е КР, намален с общо изплатените до момента средства по Програмата и с действителния размер на временните резерви.

28. Когато сборът на СТД на допуснатите превозвачи е по-малък или равен на НР, на всеки се определя плащане в размер на неговата СТД. Когато НР не е достатъчен, той се разпределя между превозвачите пропорционално на техните СТД.

29. Когато вече изплатените на превозвач средства са равни на или по-големи от актуалната му КРС, за текущото разпределение не се определя ново плащане. Разликата се отчита при следващите кумулативни преизчисления и сама по себе си не представлява

свърхкомпенсиране. Когато общо изплатеното надвишава НФЕ, се прилагат правилата на Програмата за възстановяване.

30. Когато след достигане на НФЕ на всички допуснати превозвачи остане неразпределен ресурс, той остава неразпределен до следващо кумулативно разпределение или до окончателното годишно разпределение.

31. При всяко следващо месечно разпределение всички показатели П1–П4, крайният дял Д и Кумулативната разчетна сума (КРС) се изчисляват отново въз основа на актуалните данни с натрупване от 1 януари 2026 г. до края на новия отчетен месец. Не се запазва изчисленият през предходния месец дял или сума като окончателни. Запазват се единствено действително извършените плащания, които се приспадат при определяне на Сумата за текущо доплащане (СТД). При последващо допускане на временно недопуснат превозвач временният резерв отпада и всички актуални показатели се преизчисляват по общия ред.

VI. КОНТРОЛ, РАЗУМНА ПЕЧАЛБА И ОКОНЧАТЕЛНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

32. Община Ветово извършва проверка на представените данни за пълнота, аритметична точност, взаимна съгласуваност и документална обоснованост. При необходимост се изискват допълнителни документи и информация в рамките на Програмата и приложимата нормативна уредба.

33. При определяне на НФЕ разумна печалба се отчита при условията и в размера, допустими съгласно Програмата. Съгласно ред 6 на приложение № 2 към Програмата разумна печалба се включва само когато такава е предвидена в акта за възлагане на обществената услуга, като размерът ѝ не може да надвишава 5 на сто от общия размер на преките разходи и съответната част от допустимите непреки разходи за дейността. Когато в акта за възлагане е предвиден по-нисък размер, се отчита този по-нисък размер. Когато разумна печалба не е предвидена, такава не се включва. Декларираният размер по ред 6 подлежи на документална проверка за съответствие с акта за възлагане и ограниченията на Програмата.

34. След представяне и проверка на кумулативните справки към 31 декември 2026 г. Община Ветово извършва окончателно годишно разпределение. Въз основа на окончателните допустими данни се преизчисляват П1–П4, Д и окончателната Кумулативна разчетна сума (КРС) при спазване на ограниченията до НФЕ.

35. Всички плащания преди окончателното годишно разпределение имат междинен характер и се отчитат при окончателното изравняване. Когато общо изплатените средства са по-малко от окончателната КРС, положителната разлика се доплаща в рамките на наличния ресурс. Когато общо изплатените средства надвишават окончателната КРС, разликата се отчита като сума за окончателно изравняване и се урежда по приложимия ред. Когато изплатените средства надвишават НФЕ, се прилага специалният ред на Програмата за възстановяване на свърхкомпенсирането, включително относно дължимата лихва.

36. При окончателното годишно разпределение временен резерв не се формира. Превозвач, който не е представил в приложимия срок редовни окончателни кумулативни данни или не е отстранил нередовностите в предоставения 3-дневен срок, не участва в окончателното разпределение, а евентуално поддържаният за него временен резерв се освобождава и се включва в ресурса за окончателно разпределение между останалите допустими превозвачи при ограниченията на техния НФЕ.

37. След приключване на бюджетната година се извършва контрол за недопускане на свърхкомпенсиране. При установено надплащане над НФЕ се прилага редът за възстановяване, предвиден в Програмата и приложимата нормативна уредба.

VII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ ПРАВИЛА

38. Механизмът се прилага за разпределение на средствата, предоставени на Община Ветово през 2026 г. за изпълнение на Програмата, одобрена с РМС № 288/09.04.2026 г., финансирана чрез трансферите за общини по РМС № 289/09.04.2026 г.

39. За неуредените в механизма въпроси се прилагат условията на Програмата, приложимите разпоредби на Наредбата, Регламент (ЕО) № 1370/2007 и останалата приложима нормативна уредба. Актовете за възлагане на обществената услуга се прилагат доколкото са относими и не противоречат на задължителните правила.

40. Настоящият механизъм урежда начина на разпределение на предоставения на Община Ветово ресурс и не изменя условията за допустимост, ограниченията и задълженията, установени с Програмата. При противоречие с задължително изискване на Програмата или нормативен акт се прилага съответното по-високо правило.